

Dosarul nr. 2ra-1480/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător – S. Dimitriu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – I. Secrieru, V. Mihaila, I. Cotruță

Î N C H E I E R E

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului,

Judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Guleaico Olga,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Guleaico Olga către SRL "MARSALIN-COM", cu privire la încasarea restanței la plata salariului, a compensației și a sumei inflației, recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2020, prin care s-a respins apelul declarat de Guleaico Olga și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 05 decembrie 2019,

c o n s t a ț ă :

La 23 august 2019, Guleaico Olga s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL "MARSALIN-COM" cu privire la încasarea restanței la plata salariului – 10867,10 lei, (0,3%) compensația – 13110,59 lei; a sumei inflației – 231,89 lei; a restanței la salariu – 24209,58 lei; a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei; precum și compensarea cheltuielilor de judecată și asistență juridică.

În motivarea acțiunii a indicat că, a lucrat la SRL "MARSALIN-COM" din 01 februarie 2008, în calitate de vânzător-consultant, în baza ordinului nr. 5, din 01 februarie 2008, până la 23 august 2018, când s-a eliberat din propria inițiativă. Totodată, contractul de muncă cu SRL "MARSALIN-COM", a fost întocmit la 01 ianuarie 2009, fiind semnat de ambele părți.

Potrivit pct. 3.1, din contractul de muncă, a fost stabilit graficul de lucru de "o săptămână" și "peste o săptămână". Însă, necătând la această prevedere contractuală, pe întreaga perioadă de activitate la SRL "MARSALIN-COM" au fost săptămâni când a lucrat fără de zile de odihnă, iar câțiva ani în regim de 14 zile lucrătoare câte 9,5 ore cu 7 zile de odihnă și iar 14 zile lucrătoare.

Potrivit p. 2.2, din același contract de muncă, angajatorul este obligat să achite salariul la timp, iar în baza p. 4.1 din contract, mărimea salariului este de 1200 lei, care în baza p. 4.2 se achită odată pe lună din data de 5 până la data de 10 a lunii.

În baza pct. 6.1. din Contract, relațiile nestipulate în contract, vor fi bazate pe prevederile Codului Muncii.

Astfel, pentru lucrul efectuat la firmă, angajatorul îi datorează nu salariul fix indicat în contract, ci bani din procentul vânzărilor sale, ce constituia 9%, deoarece "de facto" îi achita altfel salariul.

Acest fapt, îl consideră evident, or, se confirmă prin borderourile de plată, din care se vede clar că ea primea salariul din procentul de vânzări, îndeosebi în timpul când lucra în regimul de trei săptămâni la rând, cu câte o săptămână de repaos.

Reclamanta relatează că în timpul când lucra, în săptămâna sa erau și zile de sărbătoare, care niciodată nu au fost achitate conform legislației muncii a RM, dar se achitau ca zile de lucru obișnuite.

Din motiv că nu i s-au achitat plățile pentru zilele de sărbătoare, și suma totală a salariului a fost micșorată, angajatorul a plătit taxele și impozitele obligatorii pentru ea în fondul social și în fondul asigurării obligatorii de asistență medicală, mult mai mici, iar aceste date au fost reflectate în sistemele REV-5, BASS, din anul 2008-2018, în timp ce avea obligația sa achite cu totul alte impozite.

La fel, pe parcursul a 10 ani și nici la desfacerea contractului individual de muncă, angajatorul nu i-a achitat plățile pentru concediile de odihnă anuale nefolosite, ce contravine cu prevederile art. 119 din Codul muncii, or, în urma plângerii sale la Inspectoratul de Stat al Muncii, în urma verificărilor efectuate, prin răspunsul nr. G-356/19, din 26 aprilie 2019, organul competent a confirmat cele invocate de ea.

Sub acest aspect, întrucât toate încălcările invocate, au fost confirmate de Inspectoratul de Stat al Muncii, consideră că pentru restanțele la compensația de concediu anual neachitat și pentru faptul că angajatorul nu i-a achitat munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare, urmează să fie încasată o compensație de 0,3 la sută, potrivit cu prevederile art. 330 alin.(2) din Codul muncii.

Pentru rezolvarea amiabilă a pretențiilor sale, a expediat către angajator pretenția și suplimentul la ea, însă angajatorul, deși a invitat-o prin înștiințare să se prezinte la oficiu, anterior datei stabilite prin intermediul telefonului, acesta i-a explicat că nu îi va achita sumele solicitate.

Astfel, prin acțiunile sale, angajatorul i-a cauzat și un prejudiciu moral, ce constă din frustrările și momentele de regret și depreciere pentru faptul că a lucrat conștiincios timp de 10 ani la acest angajator, iar dacă angajatorul i-ar fi achitat corect plățile, ea primea o sumă totală de 80734 lei salariu, sumă ratată din vina angajatorului, iar drept recompensă pentru lucrul cinstit, angajatorul nici măcar nu a achitat contribuțiile sociale și taxele față de stat, fapt care a dus la calculul unei pensii minimale mizere, care actual nu-i permite să supraviețuiască în condițiile prețurilor de piață și a traiului la oraș, fără ajutorul material al fiului său.

Prejudiciul moral îl estimează la suma de 10000 lei, ce va constitui pentru ea o satisfacție echitabilă pentru încălcările grave comise de angajator în privința sa, pentru că din vina lui nu a primit salariul în sumă de 80734 lei, pe parcursul la 10 ani și pentru că din vina angajatorului, pensia sa putea fi una mai mare.

Totodată, reclamanta conștientizează că nu poate să înainteze pretenții pentru întreaga perioadă de zece ani și jumătate privitor la plata concediilor nefolosite și a zilelor de sărbătoare nelucrătoare, ținând cont de termenul de prescripție extinctivă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 05 decembrie 2019, cererea de chemare în judecată depusă de Guleaico Olga împotriva SRL "MARSALIN-COM" cu privire la încasarea restanței la plata salariului, a

compensației și a sumei inflației, recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 18 decembrie 2019 Guleaico Olga a depus cerere de apel solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2020, s-a respins cererea de apel depusă de Guleaico Olga și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 05 decembrie 2019, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Guleaico Olga către SRL "MARSALIN-COM" cu privire la încasarea restanței la plata salariului, a compensației și a sumei inflației, recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, a specificat că deși apelanta/recurentă pretinde la încasarea restanței la plata salariului – 10867,10 lei, (0,3%) compensația – 13110,59 lei, a sumei inflației – 231,89 lei, a restanței la salariu – 24209,58 lei, aceasta nu a prezentat probe pertinente și concludente care să justifice temeinicia calculului pretențiilor date.

Suplimentar, cu privire la quantumul material al pretențiilor înaintate de Guleaico Olga, instanța a menționat că sumele reflectate din vânzările efectuate în zile nelucrătoare și plățile duble pretinse pe aceste zile, metoda de salarizare invocată ca fiind din vânzări, precum și sumele din care se cere și compensația de întârziere, inflația, compensațiile pentru concediul nefolosit - cu excepțiile stabilite de organul competent și executate deja de către angajator, Colegiul civil a menționat că acestea nu au fost probate în modul stabilit de lege.

În altă ordine de idei, prin prisma art.240 alin.(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul a respins pretențiile formulate de către apelantă, privind încasarea cel puțin parțial, a compensației solicitate, reieșind din salariul apelantei confirmat prin documente contabile.

Ne fiind de acord cu soluția instanței de apel, la 21 august 2020 Guleaico Olga a declarat recurs, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2020 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 05 decembrie 2019, cu soluționarea prin decizie a problemei în fond și emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În motivarea recursului, reiterând circumstanțele de fapt și normele de drept reflectate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, s-a invocat că la soluționarea cauzei date, instanțele de judecată nu au aplicat prevederile legale, relevante speței, și anume art.145 alin. (1) și art. 330 alin. (2) din Codul muncii, care prevăd expres compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului prin indexare, și dreptul angajatului la compensații în caz de reținere, din vina angajatorului, a diferitor plăți salariale.

De asemenea, remarcă că instanța nu a dat nicio apreciere faptului că, prin achitarea unei părți din suma salariului datorat și compensația pentru concediul nefolosit, peste 268 zile de la ziua eliberării salariatului, angajatorul SRL "MARSALIN-COM", și-a recunoscut vinovăția sa.

Suplimentar, reiterând circumstanțele referitor la calculul salariului de fapt primit de recurentă, Guleaico Olga menționează că de către instanțele de judecată nu au fost elucidate pe deplin circumstanțele cauzei, astfel că actele judecătorești au fost bazate exclusiv pe constatările Inspectoratului de Stat al Muncii, deși printre

atribuțiile acesteia nu se regăsește soluționarea litigiilor individuale de muncă sau cercetarea individuală a anumitor aspecte în cadrul unor litigii.

În altă ordine de idei, menționează că a fost încălcat dreptul la un proces echitabil stabilit în art. 6 al Convenției Europene pentru Drepturile omului, or, instanțele nu au motivat de ce au refuzat să satisfacă cerința de încasare a penalității legale în mărime de 0,3 la sută din suma de 9187,23 lei care a fost calculată și achitată (cu reținerea impozitelor) de SRL "MARSALIN-Com SRL cu întârziere de 268 de zile de la data încetării cu mine a relațiilor de muncă.

În concluzie, recurenta consideră că prin hotărârile judecătorești, i se încalcă dreptul la protecția proprietății protejat prin art. 1. Protocolul 1 la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, este de menționat că, în conformitate cu art.434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel; Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, la 10 iulie 2020, instanța de apel a expediat participanților la proces, decizia Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2020, (f.d. 123), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către recurent.

Astfel, în conformitate cu art.434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului consideră că cererea de recurs, înregistrată la 21 august 2020, este depusă în termen.

Analizând cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentele recursului declarat de Guleaico Olga nu pot fi reținute și respectiv cererea de recurs urmează a fi declarată ca inadmisibilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Conform art.433 lit.a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Potrivit art.440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Luând în considerație că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică

la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul necesității probării ilegalității soluției instanței de apel.

În context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Prin prisma acestei norme, se denotă caracterul declarativ al recursului, care fiind lipsit de esență, doar evidențiază simplul dezacord al recurenteii cu soluția dată de instanța de apel și prima instanță, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al acestuia este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Suplimentar, este de remarcat că argumentele recurenteii se limitează la evidențierea dezacordului său cu concluziile instanțelor de judecată privind lipsa temeiurilor de încasare a restanței de plată la salariu, a compensației pentru reținerea salariului și a inflației, care însă în urma studierii materialelor dosarului, în raport cu împuternicirile instanței de recurs la etapa stabilirii admisibilității recursului, nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor judiciare care ar impune declararea ca fiind admisibil.

În altă ordine de idei, prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Guleaico Olga.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa cărorva temeiuri în urma cărora ar fi necesară declararea recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin.(2), art.433 lit. a) și art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Guleaico Olga.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru